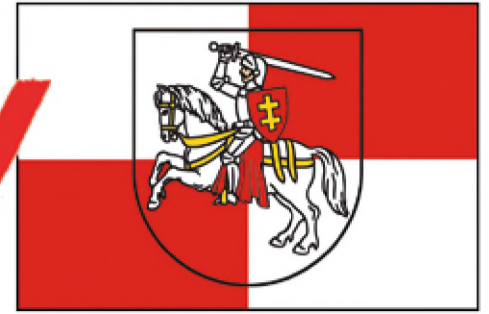

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

Przypominamy, że z soboty na niedzielę, 27 października, o godz. 04.00 w nocy cofamy wskazówkę zegara na jedną godzinę wstecz. Zgodnie z ustalonym trybem czas zimowy jest wprowadzany w ostatnią niedzielę października.

DZIŚ

w numerze m. in.

■ Wyborcy na Litwie potrzebują zmian. 5 partii demonstrują swoją jedność przed drugą turą wyborów do Sejmu **str. 3**

■ Pamiętać i pamięć przekazywać **str. 4**

Rota

■ Uznanie i wdzięczność dla twórców „Piątki” **str. 1**

PRENUMERATA 2024

Do 19 listopada trwa prenumerata na grudzień 2024 roku.

Za 1,93 euro – miesięcznie
za 23,12 euro – rocznie (indeks 0233);
dla emerytów i osób niepełnosprawnych –
1,85 euro – miesięcznie
za 22,18 euro – rocznie.
(indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Gimnazjum i Progimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie świętowały swoje 30-lecie

Budowanie fundamentów opartych na solidnych wartościach

W tym roku Gimnazjum i Progimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie obchodzi okrągłą rocznicę - 30-lecie istnienia oraz 10-lecie poświęcenia pomnika patrona obu szkół. Z tej okazji przez cały rok odbywał się cykl imprez, które obejmowały m.in. koncerty i wystawy. Kulminacja obchodów przypadła na piątek, 18 października.

Wszystko zaczęło się w 1992 roku, kiedy z inicjatywy rodziców oraz grupy działaczy po-

(Dokończenie na str. 5)

Litwa wśród krajów z najniższą inflacją

Roczna stopa inflacji w strefie euro wyniosła 1,7 proc. we wrześniu w porównaniu z 2,2 proc. w sierpniu. Natomiast w całej Unii Europejskiej wyniosła 2,1 proc. we wrześniu w porównaniu z 2,4 proc. w sierpniu – podał Eurostat, urząd statystyczny Unii Europejskiej.

(Dokończenie na str. 5)

Republikański Festiwal kapel „Gra, gra kapela” w Rudominie

Ludowa muzyka połączyła publiczność

W niedzielę, 20 października, Centrum Kultury w Rudominie zaprosiło wszystkich chętnych wesolo się zabawić. Po raz kolejny odbył się tu Republikański Festiwal Kapel „Gra, gra kapela”.

(Dokończenie na str. 6)

SZANOWNI CZYTELNICY!

Już rozpoczęła się prenumerata na 2025 rok. Zachęcamy Państwa do zaprenumerowania poczytnej nie tylko na Wileńszczyźnie gazety, jaką właśnie jest „Tygodnik Wileńszczyzny”. Zakupcie prenumeratę dla siebie, dla kogoś z rodziny, dla przyjaciela i... dla znajomych. Nie są to wysokie koszty. Cena miesięcznej prenumeraty to 1,93 euro, rocznej – 23,12 euro (indeks 0233). Dla emerytów, osób niepełnosprawnych koszty miesięcznej prenumeraty wynoszą 1,85 euro, rocznej – 22,85 euro (indeks 0322). Każde wydane euro na prenumeratę jest niezwykle ważne dla nas. „Tygodnik Wileńszczyzny” można zaprenumerować na dowolnej poczcie w całym kraju.

Redakcja

Uwaga na fałszywe e-maile! Oszuści podszywają się pod „Sodrę”

„Sodra” ostrzega przed fałszywymi wiadomościami rozsyłanymi przez oszustów w celu wyłudzenia danych.

„Sodra” ostrzega przed oszustami, którzy rozsyłają e-maile, w których nakłania się do natychmiastowego zalogowania się i zapoznania się z nowymi regulaminami, sprawdzenia swoich danych osobowych oraz danych dotyczących stażu pracy. „Sodra” nie wy-

syła takich wiadomości, dlatego bardzo ważne jest, aby nie klikać w żadne linki w takich e-mailach – czytamy w komunikacie instytucji.

Jak podano, oszuści rozsyłają e-maile z adresu personalistas@ltgpersonalas.lt. Tymczasem oficjalne e-maile „Sodry” kończą się na @sodra.lt.

„Sodra” apeluje do mieszkańców o zachowanie czujności. I

przypomina, że każda wiadomość wysłana przez „Sodrę” na adres poczty elektronicznej pojawia się także na osobistym koncie „Sodry” w gyventojai.sodra.lt lub draudejai.sodra.lt. Logowanie się do konta jest bezpieczne z wykorzystaniem podpisu elektronicznego lub narzędzi bankowości elektronicznej.

„Sodra” zachęca do zgłaszania prób oszustw na adres e-mail: info@sodra.lt.

Świąteczne lodowisko w Wilnie powstanie na Placu Ratuszowym

Świąteczne lodowisko w Wilnie w tym roku będzie zlokalizowane na Placu Ratuszowym. Zostanie otwarte 30 listopada i będzie czynne przez prawie dwa miesiące.

W ubiegłym roku lodowisko znajdowało się na dziedzińcu Pałacu Władców, podczas gdy wcześniej znajdowało się również na dziedzińcu więzienia na Łukiszkach, na Białym Moście i na placu Łukiskim.

Władze miasta zapowiedziały, że przedstawią pełny program festiwalu „Boże Narodzenie w stolicy” tydzień przed zapaleniem głównej choinki w mieście.

Pierwsze dwie sesje na świątecznym lodowisku będą bezpłatne, a na-

stepnie będą kosztować do 5 euro dla dzieci i 7 euro dla dorosłych (cena zawiera wypożyczenie łyżew).

W ubiegłym roku świąteczne

lodowisko na dziedzińcu Pałacu Wielkich Księżąt Litewskich odwiedziło około 40 tys. osób.

Na podst. BNS

Litwa wśród krajów z najniższą inflacją

(Dokończenie ze str. 1)

We wrześniu 2023 stopa ta wynosiła 4,3 proc. w strefie euro i 4,9 proc. w UE.

Najniższą roczną inflację odnotowano w Irlandii (0,0 proc.), na Litwie (0,4 proc.), w Słowenii i we Włoszech (po 0,7 proc.).

Najwyższe roczne stopy odnotowano w Rumunii (4,8 proc.), Belgii (4,3 proc.) i Polsce (4,2 proc.).

Największy wkład w roczną inflację w strefie euro miały usługi (+1,76 punktu procentowego.), także żywność, alkohol i

tytoń (+0,47 pp.), produkty przemysłowe (+0,12 pp.).

W porównaniu z sierpniem tego roku roczna inflacja spadła w 20 państwach członkowskich, pozostała stabilna w 2 i wzrosła w 5.

Na podst. Eurostat

Drogi będą posypywane solą z Egiptu

Spółka „Kelių priežiūra”, zajmująca się utrzymaniem dróg krajowych, poinformowała, że jest gotowa na nadejście zimy. Magazyny soli na terenie całej Litwy są już zapelnione. W tym sezonie zimowym do posypywania dróg krajowych będzie wykorzystywana sól egipska.

„Kelių priežiūra” w ubiegłym sezonie zimowym wykorzystwała ponad 140 tys. ton soli. Firma planuje, że w tym sezonie potrzebna będzie podobna ilość.

Jak podano, magazyny soli na terenie całej Litwy są już zapelnione. W miarę potrzeby zimą będą nowe dostawy soli. W tym sezonie zimowym do posypywania dróg krajowych będzie wykorzystywana sól egipska. Minionej zimy zużyto soli za ponad 9 mln euro.

Wiceminister łączności Julius Skačkauskas podkreśla, że drogowcy są już gotowi na nadejście zimy.

O odnowionym sprzęcie „Kelių priežiūra” opowiedział Martynas Gedaminkas, kierownik Zespołu Wsparcia i Rozwoju Infrastruktury „Via Lietuva”. „Odnowiliśmy sprzęt na drogach – stacje pomiarowe, z których służby utrzymania dróg pobierają informacje i na bieżąco obserwują sytuację na drogach. W tym roku odnowiliśmy także trzeci poziom utrzymania dróg, gdzie przechodzimy z mieszanki piasku i soli na samą sól, dzięki czemu na drogach jest mniej zanieczyszczeń i pyłu” – mówił Gedaminkas. Dodał, że w samochodach specjalistów nadzoru technicznego zainstalowany jest automatyczny system pomiaru poślizgu, dzięki któremu można sprawdzić i ocenić stan dróg w zimowych warunkach atmosferycznych.

Fot. Wiktor Jusiel

Wiadomo, ile będzie kosztować wyburzenie Domu Moskwy w Wilnie

Państwowy Inspektorat Planowania Przestrzennego i Budownictwa poinformował o zakupie środków do rozbiórki Domu Moskwy w Wilnie i uprzątnięcia placu budowy.

Z dokumentów przetargowych Państwowej Inspekcji Planowania Przestrzennego i Budownictwa wynika, że wyburzenie budynku i uporządkowanie terenu budowy może kosztować 1,846 mln euro bez podatku VAT.

Oferty wykonawcy mogą składać do 17 listopada, a zwycięzca przetargu zostanie ogłoszony 16 grudnia.

Pomysł powstania w Wilnie Domu Moskwy – ośrodka rosyjskiej kultury i biznesu zrodził się w 2004 roku podczas wizyty w litewskiej stolicy ówczesnego mera Moskwy Jurija Łużkowa. Uzgodniono wówczas, że w Moskwie powstanie placówka o podobnym przeznaczeniu – Dom Wilna.

W 2008 r. samorząd miasta Wilna wydał pozwolenie na budowę budynku u zbiegu ulic Rinktinės i Juozapavičiaus, rozpoczęto budowę.

Jednak w 2016 roku Sąd Rejonowy m. Wilna częściowo uwzględnił powództwo Inspektoratu Budowlanego i uznał, że wydane przez stołeczny samorząd pozwolenie jest niezgodne z prawem, gdyż narusza wymogi dotyczące wysokości i gęstości zabudowy określone przez sam samorząd w planie detalicznym tego terenu.

Sąd dał 3 lata na przebudowę obiektu lub 6 miesięcy na wyburzenie budynku. Później termin ten został wydłużony.

W 2022 roku sąd przyznał Państwowej Inspekcji Planowania Przestrzennego i Budownictwa prawo do rozbiórki budynku, a na instytucję, która go wzniosła, nałożył karę w wysokości 300 euro za każdy dzień niestosowania się do postanowienia sądu.

Na podst. BNS

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Wyborcy na Litwie potrzebują zmian. 5 partii demonstrują swoją jedność przed drugą turą wyborów do Sejmu

W poniedziałek, 21 października, liderzy pięciu partii parlamentarnych – Vilija Blinkevičiūtė (Partia Socjaldemokratyczna), Waldemar Tomaszewski (Akcja Wyborcza Polaków na Litwie – Związek Chrześcijańskich Rodzin), Ramūnas Karbauskis (Związek Zielonych i Chłopów), Saulius Skvernelis (Związek Demokratyczny „Vardan Lietuvos”), Remigijus Žemaitaitis (Partia „Nemuno Aušra”) porozumieli się o koordynacji swych działań przed drugą turą wyborów do Sejmu w celu wygrania większości parlamentarnej i doprowadzenia do zmiany rządu na Litwie. Po porozumieniu swoich liderów przedstawiciele partii opozycyjnych demonstrują jedność i apelują do wyborców, aby masowo ruszyli do urn i opowiedzieli się w wyborach za zmianami.

„Litwa potrzebuje natychmiastowych zmian. W oczekiwaniu na aktywność wyborców w drugiej turze” – konferencja prasowa pod takim tytułem odbyła się we wtorek, 22 października, w Sejmie. Wzięli w niej udział przedstawiciele sejmowych frakcji opozycyjnych: Rita Tamašunienė, Kęstutis Vilkauskas, Linas Kukuraitis, Agnė Širinskienė, Asta Kubilienė.

„Zwołujemy dziś konferencję prasową po to, aby zademonstrować wyborcom jedność frakcji opozycyjnych, które dokonały oceny tego, jak większość rządząca, partia konserwatywna pracowała przez całą tę kadencję. Dążymy do zmian, na które czekają ludzie. Dlatego w tych okręgach wyborczych, gdzie konkurujemy z konserwatywami, my jednoczymy się i dążymy, aby zwyciężyli ci kandydaci, którzy należą do wyżej wymienionych partii. Popieramy tych przedstawicieli. We wszystkich okręgach liczymy na konkurencję i rywalizację w duchu szacunku, jak i powinno być w państwie demokratycznym” – powiedziała Rita Tamašunienė z AWPL-ZChR.

Posłanka apelowała do wyborców o aktywny udział w drugiej turze wyborów do Sejmu, bo jak podkreśliła, „bez was nikt władzy nie zmieni”.

Asta Kubilienė ze Związku Chłopów i Zielonych zwróciła uwagę na to, że za rządów obecnej koalicji „zniszczono to, co budowano przez dziesięciolecia”. „Wystarczyły cztery lata, aby zburzyć systemy ochrony zdrowia i oświaty, a przez całą kadencję wstrząsały skandale wokół rzą-

dzających – od pedofilii, „paragoników”, nepotyzmu do ostatnich wydarzeń, gdy świat przestępczy możliwie wręcza politykom łapówki, kosztowne prezenty, które nie są deklarowane, czy do prania pieniędzy” – mówiła polityk. Podkreśliła, że można jeszcze wiele wymieniać, np. „próby podważenia fundamentów państwa, godząc w naturalną rodzinę, mowę, tradycję, wyznanie”, czy też starania przepisania historii, „próbując wymazać z naszej pamięci” takich pisarzy jak Justinas Marcinkevičius czy Salomėja Neris. „Dlatego apeluję do wszystkich, aby przyjąć i powiedzieć „nie” dla rządzących, powiedzieć „tak” dla państwowości Litwy” – zachęcała Kubilienė wyborców, aby aktywnie ruszyli do urn w drugiej turze wyborów sejmowych.

„Jeden z najważniejszych obecnie celów naszych obywateli, mieszkańców Litwy to wybranie władzy, która ich słucha, rozumie, radzi się podczas podejmowania wszelkich decyzji” – zaznaczył na konferencji prasowej socjaldemokrata Kęstutis Vilkauskas. W jego opinii, obecna koalicja konserwatywno-liberalna pokazała całkiem przeciwną pozycję wobec obywateli. „Nie komunikowała się, arogancko zachowywała się względem różnych grup społecznych, segregowała ludzi na lepszych i gorszych” – mówił polityk. Dlatego zachęca mieszkańców aktywnie uczestniczyć w drugiej turze wyborów: „Musimy być solidarni. Solidarnie przyjąć do urn i raz jeszcze zagłosować na kandydatów naszych partii”.

Pierwsza tura wyborów sejmowych pokazała, że ludzie chcą

zmian. Mówił o tym Linas Kukuraitis ze Związku Demokratycznego „Vardan Lietuvos”. Zachęcał obywateli do aktywnego głosowania również w drugiej turze wyborów, aby umocnić ten wybór, głosując na kandydatów z centrolewicy. Agnė Širinskienė z partii „Nemuno Aušra” również dołączyła do apeli kolegów z ławy poselskiej: „Dla nas wszystkich udział w drugiej turze i głosowanie na kandydatów centrolewicy to główny warunek, aby na Litwie zaszły zmiany”.

„Jak nigdy mamy możliwość zmian. Ważna jest nasza jedność i aktywność wyborców. Każdy głos się liczy. Każdy przyczynia się do zmian (...) A te zmiany są jak nigdy dotąd potrzebne. Regiony są wyczerpane. Wiele problemów mają nauczyciele i cały system oświaty oraz system ochrony zdrowia. Skandale korupcyjne wokół partii konserwatywnej nie mogą być zamiecione pod dywan. Mamy wyjątkową możliwość powiedzieć „dość” dla aroganckiego rządzenia konserwatywistów, którzy nie wglębiają się w problemy ludzi, nie reagują na propozycje opozycji, bo wszystko przepychali jak buldożerem (...). Mieszkańcy sygnalizują o wielu problemach. Różnie skala ubóstwa, różnica między regionami i miastem. Zmiany są możliwe, jeśli przyjdziemy na wybory. Jest takie powiedzenie, że nie możesz krytykować władzy, jeśli nie głosowałeś. Tak więc przyjdźcie na wybory i potem od wybranych przedstawicieli domagajcie się zmian” – podsumowując konferencję powiedziała posłanka Rita Tamašunienė.

Fot. Olga Posaškova / LRS

Asteroida została nazwana imieniem ks. Piotra Skargi

Polski jezuita i kontryformator ks. Piotr Skarga (1536-1612) został uhonorowany nadaną jego imieniem asteroidą.

Grupa robocza Międzynarodowej Unii Astronomicznej (IAU) odpowiedzialna za nawiązanie ogłoszyła w swoim najnowszym biuletynie, że ciało niebieskie w pasie asteroid między Marsem a Jowiszem

będzie odtąd nosić imię ks. Piotra Skargi. Oficjalna nazwa asteroidy odkrytej 24 marca 2007 r. w litewskim Obserwatorium Astronomicznym w Malatach (lit. Molėtai) brzmi teraz „(327977) Skarga” (odkrywcę – astronomowie Kazimieras Černis i Justas Zdanavičius).

Ks. Skarga był pierwszym rektorem Uniwersytetu Wileńskiego, do którego należy Obserwatorium Astronomiczne w Malatach.

Przypominamy, że wiosną tego roku dwie asteroidy dostały imiona „Poczubut” i „Dziewulski” na cześć astronomów i rektorów Uniwersytetu Wileńskiego – Marcina Poczubutta-Odlanickiego (1728-1810) i Władysława Dziewulskiego (1878-1962). Obie asteroidy zostały odkryte w Obserwatorium Astronomicznym w Malatach w 2004 i 2006 roku. Odkrywcę – astronomowie Kazimieras Černis i Justas Zdanavičius.

Na podst. jezuita.pl

Lidl otwiera nowy sklep koło Wielkiej Rzeszy

Sieć detaliczna „Lidl” rozszerza swoją działalność. 24 października sieć otworzyła swój sklep na obrzeżach Wilna przy ul. Dangeručio 4, koło Wielkiej Rzeszy. To pierwszy na Litwie sklep „Lidl” o drewnianej konstrukcji.

Jak podano w komunikacie, nowy sklep jest zgodny z ideą zrównoważonego rozwoju i będzie miał mniejsze oddziaływanie na przyrodę – zarówno konstrukcje nośne, jak i ściany zewnętrzne tego sklepu wykonane są z drewna. Sklep posiada również drewnianą elewację, a część ścian wewnętrznych również pokryta jest formierem drewnianym.

Na terenie przylegającym urządzono strefę odpoczynku – ustawiono ławki, posadzono drzewa, krzewy. Obok sklepu będzie też można ładować samochody elektryczne.

Nowy sklep jest w strategicznie dogodnej lokalizacji zarówno dla mieszkańców Rzeszy jak i przejezdnych – tuż przy drodze małackiej (lit. Molėtų plentas), przy ulicy Dangeručio. Będzie czynny codziennie w godzinach 8.00 – 22.00. W sklepie zatrudniono około 30 pracowników, zamontowano 11 kas, w tym 6 samoobsługowych.

Na Litwie działa już 75 sklepów „Lidl”.

Fot. Marian Paluszkiwicz

W Kownie odnaleziono wyjątkową książkę Sarbiewskiego

W publicznej bibliotece Ažuolyno w Kownie odkryto unikatową książkę – wydaną w 1639 roku „Ode do błogosławionego Stanisława Kostki” Macieja Kazimierza Sarbiewskiego. Jest to prawdopodobnie jedyne wydanie tego dzieła na świecie – poinformowała kowieńska biblioteka.

„Jedyna książeczka, skromniutka, zaledwie cztery strony, ale jej znaczenie i wartość są ogromne. Do tej pory nikt poza kowieńskimi bibliografami i bibliotekarzami nie miał przyjemności trzymać ją w ręku. Jest to oda Macieja Kazimierza Sarbiewskiego do błogosławionego Stanisława Kostki. Okolicznościowe wydanie, o istnieniu którego niewielu wiedziało do 21 października br. Książka jest ważna jako wyraz szacunku jezuitę dla św. Stanisława Kostki, który za życia Sarbiewskiego był jeszcze jedynie błogosławionym, słynącym z cudów” – powiedział dr Sigitas Narbutas, dyrektor Biblioteki Wróblewskich Litewskiej Akademii Nauk.

Według Narbutasa, pięknie się złożyło, że odkrycia dokonano w przededniu 2025 roku, który uchwałą litewskiego Sejmu został ogłoszony Rokiem Macieja Kazimierza Sarbiewskiego i literatury barokowej.

Maciej Kazimierz Sarbiewski (1595-1640) – to światowej sławy polski poeta neolaciński i teoretyk literatury epoki baroku, kaznodzieja nadworny Władysława IV, jezuita. Nazywany był Horacjuszem, chrześcijańskim Horacjuszem, a na Litwie – litewskim Horacjuszem.

NOWINY znad Solczy

Rocznica śmierci patronki Gimnazjum w Butrymańcach Ambasadorka Ziemi Wileńskiej

„(...) Nie stój nad mym grobem i nie roń łez.
Nie ma mnie tam; nie zasnąłam też.
Nie stój nad mym grobem i nie płacz na darmo.
Nie ma mnie tam. Ja nie umarłam.”

12 października br. minęło 17 lat od śmierci patronki naszego gimnazjum Anny Krepsztul – malarki ludowej, Honorowego Obywatela Rejonu Solecznickiego, ambasadorki Ziemi Wileńskiej.

Anna Krepsztul była człowiekiem niezwykłym – nie tylko dzięki talentowi malarskiemu, ale także dzięki swojej wiedzy, wrażliwości na otaczający świat, a przede wszystkim miłości Boga i człowieka. W opinii wielu ludzi, którzy ją znali, była pełna osobistego uroku, skromności, dobroci i optymizmu.

Jej talent był niezwykły. Była autorką około 3500 prac. Możemy zobaczyć cudowną przyrodę, piękne portrety, ale przede wszystkim możemy dostrzec Boga. Bóg nie dał dla niej zdrowia, ale obdarzył ją talentem, poprzez który do dzisiaj pomaga innym.

Anna Krepsztul naprawdę żyje. Żyje w swych obrazach, ale przede wszystkim w naszych sercach. Ona na zawsze pozostanie w pamięci każdego z nas. Jest Aniołem Stróżem naszego gimnazjum. Chociaż nie możemy z nią się przywitać, zajrzeć w jej dobre oczy, poobcować, posłuchać jej ciekawych opowiadań, to stale odczuwamy jej obecność.

W sobotę, 12 października, z okazji 17. rocznicy śmierci Anny Krepsztul odbyły się Msza św. w kościele parafialnym pw. Michała Archanioła w Butrymańcach, kompozycja poetycko-muzyczna pt. „Obrazy, poezja i pamięć” oraz spotkanie z Aliną Moloczko, kustoszem Muzeum Anny Krepsztul w Taboryskach. Spotkanie przepelnione było wzruszającymi opowieściami o życiu patronki, mogącymi stać się źródłem zadumy dla uczestników uroczystości.

Po spotkaniu wszyscy uczniowie wzięli udział w plenerze plastycznym „Jesienne kwiaty”. Wyniosłe słoneczniki, delikatne astry, bujne chryzantemy, romantyczne wrzosy, wytrzymałe goździki, które tak lubiła patronka naszego gimnazjum, stały się tematyką prac twórczych.

**Uczniowie klasy 7 oraz wychowawczynie Edyta Jasielonis
Gimnazjum im. Anny Krepsztul w Butrymańcach**

Przedstawiciele Ambasady RP i władz samorządu odwiedzili miejsca pamięci

Pamiętać i pamięć przekazywać

W przededniu Dnia Wszystkich Świętych przedstawiciele Ambasady RP w Wilnie oraz władz samorządowych odwiedzili cmentarze i miejsca polskiej pamięci narodowej w rejonie solecznickim, aby oddać hold pamięci zmarłym, zapalić znicze i złożyć kwiaty.

21 października charge d'affaires RP w Wilnie Andrzej Dudziński w towarzystwie mera rejonu Zdzisława Palewicza i wicemera rejonu Waldemara Śliżewskiego odwiedzili pomnik Powstańcom Styczniowym w Rudnikach, grób ulana we wsi Jacewicze, a także groby żołnierzy Armii Krajowej w Niewoniańcach, Ejszyszkach i Koleśnikach. Podczas wizyt gościom towarzyszyli starostowie gmin – Giennadij Baranowicz, Mirosław Baliński, Mirosław Bogdziun, księża Józef Aszkiewicz i Tadeusz Szwidawiczus, społeczność lokalna.

– Naszą wspólną misją jest upamiętnienie wydarzeń 1863-1864 roku, walk 1920 roku oraz z okresu II wojny światowej, jak też osób, które poległy w walkach narodowowyzwoleńczych. Serdecznie dziękuję za obecność i życzę, aby te dni pamięci były podbudowującym doświadczeniem – mówił podczas wizyty na cmentarzu w Niewoniańcach wicemer rejonu Waldemar Śliżewski.

Za postawę patriotyczną i aktywność społeczną zebranych dziękował charge d'affaires RP w Wilnie Andrzej Dudziński.

– Chciałbym serdecznie po-

dziękować za to, że pamięć o poległych za wolność Ojczyzny jest na tych ziemiach aktywnie kultywowana. Widząc tak zadbane cmentarze i groby żołnierzy wiem, ile pracy społeczności lokalnej to wymaga. Dziękuję Państwu za to bardzo serdecznie – mówił przedstawiciel Ambasady RP w Wilnie.

Kwaterna żołnierzy AK na tak zwanej „Jasnej Górze” w Koleśnikach była pierwszym uporządkowanym miejscem pochówku, jakiego dokonali władze samorządu rejonu solecznickiego w 1992 roku. Nieco później dołączyła do nich kwaterna na cmentarzu ejszyskim, gdzie m. in. znajduje się symboliczny grób jednego z najwybitniejszych dowódców AK Jana Borysewicza „Krysi”.

– Wchodzimy w okres przedświąteczny, kiedy odwiedzamy groby swoich najbliższych. Nie zapominamy też grobów naszych bohaterów. Ciągłość pamięci i pokoleń jest jedną z najważniejszych wartości i cech, bo nieprzypad-

kowo się mówi, że człowiek nie umiera dopóki żywa jest pamięć o nim. Naszym wielkim obowiązkiem jest pamiętać i tę pamięć przekazywać. Dzisiaj, znajdując się przy kwaterze żołnierzy AK w Ejszyszkach, która stanęła dzięki wspólnemu zaangażowaniu władz samorządowych, władz Rzeczypospolitej Polskiej i społeczności lokalnej, rozumiemy, jak ważne jest świadectwo pamięci, zwłaszcza w kontekście wydarzeń historycznych i trudnych doświadczeń ludzkich. Przez długie lata ci bohaterowie nie mieli dostojnych grobów, byli po prostu zakopani w lasach Puszczy Rudnickiej i tylko dlatego, że nas zobowiązuje pamięć i szacunek do swoich przodków, pojawiły się kwatery tu w Ejszyszkach i innych miejscach rejonu solecznickiego – powiedział podczas wizyty na cmentarzu w Ejszyszkach mer rejonu Zdzisław Palewicz.

Podczas wizyt na cmentarzach zostały złożone kwiaty, zapalone znicze, odmówione modlitwy.

Turniej siatkówki o Puchar Stanisława Mikonisa

Wyrównane i zacięte pojedynki

Każdego roku Gimnazjum im. Anny Krepsztul organizuje tradycyjny turniej siatkówki o Puchar Stanisława Mikonisa, w którym biorą udział najsilniejsze drużyny siatkarskie chłopców i dziewcząt ze szkół ogólnokształcących rejonu solecznickiego.

W tym roku w turnieju wzięło udział sześć drużyn dziewcząt i siedem drużyn chłopców.

Turniej dziewcząt odbył się 15 października. Po ciężkich i wyrównanych meczach w pod-

grupach i półfinałach stało się jasne, że gospodarze turnieju – uczennice Gimnazjum im. Anny Krepsztul z Butrymańców oraz drużyna Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego z Solecznik będą walczyć o 3. miejsce. O 1. miejsce walczyły drużyny Gimnazjum Tysiąclecia Litwy w Solecznikach i P. K. Brzostowskiego w Turgielach. Drużyna z Solecznik wygrała mecz i zajęła 1. miejsce.

17 października chłopcy walczyli o tytuł mistrzowski. Rywali-

zacja odbywała się w podgrupach. Zwycięzcy i zdobywcy drugich miejsc w podgrupach zmierzli się w półfinałach. W meczu o trzecie miejsce spotkały się drużyny Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Solecznikach i Gimnazjum im. Stanisława Rapolionisa w Ejszyszkach. Mecz wygrała drużyna z Ejszyszek, która zajęła trzecie miejsce. Drużyna siatkarska Gimnazjum L. Narbutta w Koleśnikach w finale była lepsza od ekipy Gimnazjum Tysiąclecia Litwy w Solecznikach.

Stronę przygotował **Andrzej Kołosowski**

Budowanie fundamentów opartych na solidnych wartościach

(Dokończenie ze str. 1) nijnich powołany został Fundusz Budowy Szkoły Polskiej w Wilnie. Rozpoczął on starania nie tylko o uzyskanie niezbędnych zezwoleń, ale również próbował zdobyć środki pieniężne na budowę nowej placówki oświatowej. Dzięki tym staraniom 1 września 1994 roku ponad 1700 dzieci z rodzin polskich przekroczyło próg Szkoły Średniej im. Jana Pawła II, która usytuowała się przy ul. Rygos, na pograniczu dwóch dzielnic: Justyniszki i Wirszuliszki. W 2002 roku w ramach reorganizacji szkół miasta Wilna i po przejęciu gmachu po szkole rosyjskiej powstały dwie niezależne od siebie placówki dydaktyczno-wychowawcze: Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II przy ul. Rygos 10 oraz czteroletnia Szkoła Średnia im. Jana Pawła II przy ul. Druskio 11/7. W 2004 roku szkoła dzięki wspólnym wysiłkom uzyskała miano gimnazjum.

„Barka” na początek

Święto rozpoczęło się od wspólnego odśpiewania „Barki”, ulubionej pieśni św. Jana Pawła II, patrona obu szkół. Program artystyczny w wykonaniu uczniów szkoły-przedszkola „Wilia” oraz Progimnazjum i Gimnazjum im. św. Jana Pawła II podziwiała licznie zebrana społeczność szkolna, nauczyciele, rodzice, przyjaciele, uczniowie oraz goście honorowi, wśród których był m.in. Andrzej Dudziński, chargé d'affaires Ambasady Polski w Wilnie, prezes Związku Polaków na Litwie, europoseł Waldemar Tomaszewski, poseł na Sejm RL Rita Tamašunienė, radni samorządu miasta Wilna Wanda Krawczonok, Krystyna Zimińska, Wiktor Jusiel i Grzegorz Sakson, wicemercer Wilna Donalds Meizelytė, doradczynie w administracji miasta Wilna Alina Kowalewska, dyrektor Domu Polskiego w Wilnie Artur Ludkowski, przedstawiciele Fundacji Pomocy Budowy Szkoły Polskiej w Justyniszkach, prezes honorowy „Macierzy Szkolnej” Józef Kwiatkowski, wiceprzewodnicząca Rady Krajowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Hanka Gałązka i inni.

Każdy jubileusz wnosi w życie świeży zapal i nową mądrość

Przybyłych przywitała Janina Wysocka, dyrektorka Progimnazjum im. Jana Pawła II: „Każdy jubileusz wnosi w życie świeży zapal i nową mądrość” – mówiła cytując słowa znanego polskiego poety i dramaturga Stanisława Wyspiańskiego. „Rzeczywiście ten jubileusz to niezwykle wydarzenie, które stwarza okazję, żeby cofnąć się w czasie i ocenić dorobek nie tylko mój własny, ale też wszystkich tych, którzy kreowali wizerunek naszej szkoły. Tych, dzięki którym wychowankowie nie zadawali nam pytań „czy”, tyl-

ko zadawali pytanie „jak” należy dążyć do doskonałości” – dodała.

Dyrektor podziękowała uczniom, rodzicom, nauczycielom, samorządowi, partnerom z Polski, wszystkim tym, którzy dołożyli starań, by szkoła nadal istniała, tym, którzy „przez wiele lat tworzyli i tworzą historię i tradycję szkoły, jej pozytywny wizerunek”.

„Św. Jan Paweł II mówił: „Przeszłość zaczyna się dzisiaj, nie jutro”. Nasi uczniowie są potwierdzeniem, że kierunek obrany przed 30 laty jest właściwy. To oni wydają piękne owoce ziaren, które zasialiśmy w ciągu całego procesu edukacji. Całego, bo ten proces zaczyna się od szkoły-przedszkola „Wilia”, poprzez dojrzewanie w murach progimnazjum, a zakończony jest egzaminem dojrzałości w gimnazjum. Wszyscy na każdym etapie rozwoju i edukacji naszych uczniów dokładamy swoją cegiełkę, by fundamenty dorosłego życia były oparte na solidnych wartościach. Dziś otwieramy nowy rozdział kolejnego dziesięciolecia z nadzieją, że nasze wysiłki i zaangażowanie będą nadal owocować sukcesami i budować przyszłość nowych pokoleń. Wierzymy, że nasi uczniowie czerpiąc z tradycji, wiedzy i mądrości, jakie im przekazujemy, będą rozwijając swoje talenty, pielęgnować pasję i odważnie stawiać czoła wyzwaniom współczesnego świata” – mówiła Wysocka.

„Chciałbym podkreślić fenomen pojawienia się w Wilnie naszej szkoły, gdyż przełom lat 80. i 90. – to trudny okres rozstania się z ZSRR, okres dużego bezrobocia, ale też odrodzenia narodowego w narodzie litewskim, ale też wśród Polaków mieszkających na Wileńszczyźnie” – mówił Adam Błaszczewicz, dyrektor Gimnazjum im. Jana Pawła II. To właśnie wtedy, jak powiedział, zaczęły powstawać klasy z polskim językiem nauczania i zrodziła się potrzeba powstania nowej szkoły. „Zryw narodowy w celu wybudowania tej szkoły był bardzo widoczny, kolejny raz nie dałoby się powtórzyć tego, co było w tamtych czasach” – wspominał wspólne wysiłki pedagogów, rodziców, a także sponsorów, z których największym było Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

Szkoła polska na Wileńszczyźnie ma rację bytu

Obecna na uroczystości posłanka na Sejm RL z ramienia AWPL-ZChR Rita Tamašunienė podkreśliła, że obierając za patrona św. Jana Pawła II obie szkoły wychowują kolejne pokolenia Polaków, wilnian na wartościach chrześcijańskich, w języku ojczystym. Z przykrością stwierdziła jednak, że w ciągu 30 lat niepodległej Litwy polska społeczność nadal spotyka się z niezrozumie-

niem ze strony Litwinów, że stara się zachować swoje szkolnictwo. „To bardzo smuci. Może to niewiedza. Może za mało pokazujemy to, co mamy najlepsze. A najlepsze to są nasze polskie szkoły, które wychowują młodzież, obywateli, patriotów, Polaków tutaj, w Wilnie. Nasza młodzież godnie odnajduje swoje miejsce w życiu dorosłym, studiuje, pracuje” – powiedziała posłanka. Dodała, że musimy być dumni z naszej młodzieży oraz z nauczycieli, którzy mają spory udział w wychowaniu młodego pokolenia, a każdy z nich ma wkład w kształtowanie wizerunku Polaków na Litwie. „Dokładam wszelkich starań, by do

braci naszych Litwinów donieść wiadomość, że szkoła polska na Wileńszczyźnie ma rację bytu – akcentowała Rita Tamašunienė. – Niech wzrasta, rośnie i niech rozkwita piękne progimnazjum i gimnazjum, szerzące nauczanie św. Jana Pawła II”.

Złote odznaki ZPL za krzewienie polskości na Litwie

Obchody jubileuszu były doskonałą okazją do uhonorowania zasłużonych w krzewieniu polskości na Litwie. Podczas tej uroczystej chwili wszyscy powstałi z miejsc, a prezes Związku Polaków na Litwie Waldemar Tomaszewski wręczył Złote Odznaki ZPL Janinie Wysockiej, dyrektorze progimnazjum i Adamowi Błaszczewiczowi, dyrektorowi gimnazjum.

„Mam ogromny zaszczyt w imieniu Związku Polaków na Litwie złożyć życzenia dla naszych Jubilatów – obu placówek i podziękować za wszystko to, co robicie, robiliście i będziecie robić dla polskiej społeczności na Litwie. To, co wydarzyło się przed 30 laty, to była wspaniała sprawa. Na pewno jest to ogromny sukces całej polskiej społeczności” – mówił podczas obchodów Waldemar Tomaszewski, prezes Związku Polaków na Litwie, poseł do Parlamentu Europejskiego. „Dziś wymieniono nazwiska osób zasłużonych, tych osób oczywiście jest o wiele więcej, jest wiele osób znanych i nieznanymi, którym też musimy dziękować, i tym, którzy już, niestety, odeszli do Pana i na których ta polskość utrzymała się przez cały okres powojenny, którzy nam tę polskość przekazali” – dodał.

„Okazja, która się pojawiła w tzw. gorbaczowskiej pierestrojce,

kiedy Polacy się zorganizowali i w roku 1989 powołali Związek Polaków na Litwie, z którego później wyłonila się i partia, i Macierz Szkolna, i wszystkie inne organizacje, to był czas, kiedy wszystko się zaczęło. Mówiąc o mieście Wilnie, zaczęło się chyba nawet nie od szkół, bo szkoły już posiadaliśmy jako polska społeczność, ale zaczęło się od przedszkoli, których nie było. Tu po sąsiedzku, w Karolinkach śp. Łucja Wąsniewicz założyła pierwsze polskie przedszkole na Litwie, których dzisiaj mamy około 60. Potem gdy masowo powstawały polskie przedszkola, już nie mogliśmy się obejść bez pol-

skiej szkoły w tzw. dzielnicach sypialnianych” – mówił. Jak dodał, obecnie polskie szkoły są i w Justyniszkach, Karolinkach, Leszczyńskach, co wzmacnia polską społeczność, gdyż najwięcej Polaków mieszka w dzielnicach-sypialnianych.

„Naszym zadaniem jest bardzo serdecznie podziękować dla wszystkich osób znanych i nieznanymi, które nam polskość przekazały, i które dzisiaj ją pielęgnują. Największy ukłon do naszego nauczycielstwa polskiego na Litwie, naszej podstawowej grupie inteligencji, która język polski w czasach nie najlepszych zachowała i nam przekazała. Tak więc nisko się kłaniam. Nauczycieli, tych siłaczek i siłaczy oświaty polskiej na Litwie, mieliśmy bardzo dużo i wciąż bardzo dużo mamy i to chyba jest wymowne, że Adam Błaszczewicz jest synem siłaczki polskiej oświaty Zofii Błaszczewicz, którą osobiście poznałem i bardzo mocno polskość w 90. latach w Grygajciach staraliśmy się pielęgnować wspólnie” – mówił.

Waldemar Tomaszewski wspominał, że jesteśmy w okresie powyborczym i wyraził zadowolenie, że po I turze wyborów do parlamentu, AWPL-ZChR ma już 2 posłów, a w II turze powalczy o kolejne trzy. „Dyrektorzy chyba zgodzą się, że frakcja AWPL-ZChR w Wilnie, której szefową jest radna Wanda Krawczonok, jest parasolem ochronnym nad polską oświatą w Wilnie. Cieszymy się, że mamy przychylnych partnerów, wśród nich wicemercer Donaldę, dzięki temu napięcie maleje i polskie szkolnictwo wzrasta.”

Życzenia w imieniu radnych z frakcji AWPL-ZChR w stołecznym samorządzie złożyła starosta

frakcji Wanda Krawczonok. „Jesteśmy z Wami zawsze sercem i duszą, życzymy by dziedzictwo Waszego wielkiego patrona św. Jana Pawła II poprowadziło Was do nowych sukcesów, wszystkiego najlepszego!” – mówiła.

Wicemercer Wilna Donalds Meizelytė, w imieniu wszystkich wilnian, złożyła życzenia całej społeczności szkolnej z okazji tego pięknego jubileuszu: „Niezwyczajnie ciekawa historia, choć za ledwie 30-letnia” – mówiła.

Alina Kowalewska, główna doradczynie w administracji samorządu miasta Wilno podziękowała wszystkim fundatorom, inicjatorom, wszystkim tym, którzy przyczynili się do powstania gimnazjum i progimnazjum. „Dziękujemy tym, którzy pielęgnują historię tej placówki – uczniom, rodzicom, nauczycielom przede wszystkim za to, że wychowują takie samodzielne, odważne, wolne, kreatywne osoby” – mówiła. Alina Kowalewska wręczyła dyplomy dziękczynne dla Adama Błaszczewicza, dyrektora gimnazjum, i dla Janiny Wysockiej, dyrektorki progimnazjum oraz przekazała ok. 100 dyplomów dla nauczycieli.

Tu czuje się ducha św. Jana Pawła II

„Tu czuje się ducha św. Jana Pawła II, który powiedział kiedyś coś, co ciągle brzmi w uszach: „że miłość i służenie nadają sens naszemu życiu i czynią je pięknym”. Drodzy nauczyciele, rodzice, wychowawcy, to Wy kształtujecie osobowość młodych poprzez miłość i służenie ojczyźnie, poprzez przekazywanie najcenniejszych wartości jakie można przekazać młodemu pokoleniu” – mówiła wiceprzewodnicząca Rady Krajowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Hanka Gałązka, która podziękowała Janinie Wysockiej, Adamowi Błaszczewiczowi oraz Zofii Matarewicz „za to jak wspaniale przygotowują młodych ludzi, przekazują im wartości”.

Czesław Okińczyc, założyciel Fundacji Pomocy Budowy Szkoły Polskiej w Justyniszkach wspominał, że z chwilą utworzenia w Wilnie nowej placówki edukacyjnej, nie było najmniejszych wątpliwości, co do tego, że jej patronem powinien zostać papież-Polak, Jan Paweł II. Jak mówił, ogromny wkład do tego, by przekonać papieża, by objął swym patronatem polską szkołę na Litwie miał kardynał Stanisław Dziwisz.

Przypominamy, że w ostatnim czasie swoje jubileusze obchodziły także inne polskie szkoły na Litwie: Gimnazjum im. Władysława Syrokomli w Wilnie świętowało 70-lecie istnienia, a Szkoła Średnia nr 5, nosząca dziś nazwę Gimnazjum Inżynierskiego im. Joachima Lelewela – świętowała swoje 80. urodziny.

Fot. Wiktor Jusiel

Koncert „Dla tej piosenki” w Rudominie

Nie tylko o zdrowiu i emeryturze

Św. Jan Paweł II powiedział: „Starzenie się nie jest złem, któremu trzeba się podporządkować, jest powołaniem, na które trzeba umieć odpowiedzieć”. Z tymi słowami się zgadza również Centrum Kultury w Rudominie, które zawsze pamięta o seniorach i dba o ich aktywność, aby nie czuli się wyłączeni z życia towarzyskiego. Tak więc 18 października placówka zaprosiła seniorów na koncert „Dla tej piosenki” z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych obchodzonego 1 października. Oprócz tego, 20 października przypada Europejski Dzień Seniora.

Na przybyłych czekał wspólny koncert. Przed publicznością wystąpił Klub Seniorów „Złoty Wiek” z Rudomina pod kierownictwem Marii Simanowicz, seniorzy Polskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku z Solecznik, pod kierownictwem Jadwigi Sinkiewicz oraz seniorzy Uniwersytetu Trzeciego Wieku „Optymiści” z Niemenczyna, pod kierownictwem Teresy Osińskiej, jak też seniorzy Uniwersytetu Trzeciego Wieku „Kabarecik” z Wilna, pod kie-

rownictwem Ryszarda Kuźmo i Wandy Mazolewskiej. Tego dnia piękne piosenki zaśpiewał Klub Seniorów z Mickun, którego kierownikiem jest Henryk Poliński. Z Mickun przybył również zespół „Przyjaciele”, którym kieruje Henryk Boguszewicz. Na scenie wystąpiło Koło Seniorów „Sami swoi” z Rukojń, pod kierownictwem Jolanty Szalkowskiej oraz seniorzy z Asocjacji Osób Starszych „Jeszcze nie zmrok” z rejonu sołecznickiego, pod kierownictwem Stanisława

Krupowicza. Wszystkich gości bawił tego dnia zespół wokalny „Borowianka” z Czarnego Boru, pod kierownictwem Kazimierza Moroza. Występy wszystkich artystów były nagradzane głośnie oklaskami.

Po koncercie nastąpił czas na integrację, której towarzyszyła zabawa i dyskoteka. Seniorzy mogli bliżej się ze sobą zapoznać, porozmawiać i pośmiać – jednym słowem – świetnie spędzić czas. Osoby starsze pokazały, jak, nie zważając na wiek, należy czerpać

z życia radość i siłę, jak być młodym duchem.

Na spotkanie z seniorami przybyli dostojni goście. Wymienić tu należy posłankę na Sejm Republiki Litewskiej Ritę Tamašunienė, doradczynię mera rejonu wileńskiego Ewelinę Mokrzcęką oraz dyrektorkę Centrum Kultury w Rudominie Wioletę Cereszkę. Na koncert przybyło Koło Seniorów „Młode i kreatywne” z Mariampola, pod kierownictwem Leokadii Sidlarewicz, Koło Seniorów z Sawiczun, pod kierownictwem Wandy Jermakowicz oraz Grupa Seniorów z Ławaryszek, pod kierownictwem Henryka Sielewicza.

„To jest piękna okazja, aby Państwo mogli się spotkać, porozmawiać. Na pewno to nie będą rozmowy tylko o zdrowiu i emeryturze. Z ubolewaniem należy przyznać, że w naszym kraju seniorzy nie mają się tak dobrze, jak w innych krajach Europy. Ale wierzę, że nastąpią zmiany w lepszym kierunku. Musimy darzyć szacunkiem i wsparciem osoby starsze. Korzystając z okazji chciałabym Państwa serdecznie pozdrowić. Cieszę się, że seniorzy rejonu wileńskiego są aktywni i należą do

klubów i zespołów. Bardzo ważne jest, aby młode pokolenie wzrastalo wzorując się na Waszej wiedzy i doświadczeniu. Pragnę Wam podziękować za mądrość życiową oraz pomocne dłonie. Życzę dużo zdrowia, radości, słonecznych dni i wiele pięknych twórczych inicjatyw” – powiedziała posłanka na Sejm RL Rita Tamašunienė.

„Bardzo się cieszę, że takie przedsięwzięcia jak to dzisiejsze mają miejsce. Moim zdaniem, liczba nie jest stanem umysłu. O tym może świadczyć dzisiejsze spotkanie. Życzę Państwu witalności, zdrówka i dobrej zabawy” – powiedziała doradczyni mera rejonu wileńskiego Ewelina Mokrzcęka. Zacytowała również przepiękny wiersz autorstwa Wisławy Szymborskiej „Jak ja się dziś czuję”. Ewelina Mokrzcęka przekazała pozdrowienia oraz pyszne pączki od mera rejonu wileńskiego Roberta Duchniewicza.

Serdeczne życzenia seniorom złożyła również dyrektorka Centrum Kultury w Rudominie Wioleta Cereszka. Organizatorem koncertu dla seniorów było Centrum Kultury w Rudominie.

Inf. i foto CKR

Republikański Festiwal kapel „Gra, gra kapela” w Rudominie

Ludowa muzyka połączyła publiczność

(Dokończenie ze str. 1)

Festiwal jest prawdopodobnie jedną z najbardziej oczekiwanych imprez, ponieważ gromadzi wielu niesamowitych ludzi. Każdego roku na festiwal do Rudominy

przybywają kapele nie tylko z Wileńszczyzny, ale także z różnych zakątków Litwy. W tym roku w festiwalu wzięły udział kapele z Wilna i rejonu wileńskiego, poniewieskiego, kiel-

meskiego, szyrwinckiego oraz rejonu trockiego. Każdy zespół zaprezentował swoją niepowtarzalną muzykę, kulturę i energię.

Na gościnnej scenie Centrum Kultury w Rudominie tego dnia

wystąpiła kapela ludowa „Sutaras”, pod kierownictwem Antanasa Fokasa. Kapela już niejednokrotnie gościła w Rudominie i cieszyła swym występem miejscową publiczność. Gromkimi brawami widzowie powitali „Kapelę Świętojańską” z Sużan (rejon wileński), której kierowniczką jest Emilia Żdanowicz-Pečkienė. Wszyscy wesolo się bawili podczas występu „Kapele Kawalerów Podwileńskich”, działającej przy Centrum Kultury w Niemenczynie pod kierownictwem Juliana Germanowicza. Tego dnia na scenie wystąpiły dwa zespoły z rejonu poniewieskiego - Kapela Ludowa „Kaimynai” ze wsi Paliūniškis, pod kierownictwem Jonasa Kepalasa i Kapela „Sanžyla” z Berčiūnai, pod kierownictwem Sigity Lekavičienė. Publiczność miała okazję zachwycić się występem kapeli „Suderwianie”, pod kierownictwem Edwarda Michalkiewicza. Swój program artystyczny zaprezentowali goście z rejonu kielmeskiego „Kapela Ludowa ze wsi Šedbarai”, pod kierownictwem

przy Centrum Kultury w Cyto-wianach. Na scenie wystąpiła również Kapela Ludowa ze wsi Avižonys (rejon szyrwincki), której kierownikiem jest Ramunė Savickienė. Z Rykont na festiwal po raz kolejny przybyła Kapela „Vilsa”, pod kierownictwem Dariusza Niedźwiedzkiego. Gospodarzy zaś reprezentowała Kapela Zespołu Pieśni i Tańca Ludowego „Rudomianka”. Kierownikiem artystycznym zespołu jest Wioleta Cereszka, a kierownikiem kapeli – Krzysztof Stan-kiewicz.

To było niezwykle piękne widowisko. Muzyka połączyła publiczność we wspólnej zabawie. Skoczna muzyka wielu widzów porwała do tańca. Wszyscy świetnie spędzili czas.

Organizatorem festiwalu kapel było Centrum Kultury w Rudominie z dyrektorką Wioletą Cereszką. Organizatorzy serdecznie dziękują wszystkim, którzy przyczynili się do tego, że festiwal był udany i dostarczył zarówno widzom, jak i uczestnikom wielu pozytywnych emocji.

Inf. i fot. Centrum Kultury w Rudominie

Stasysa Butkusa, działająca

W stolicy

Muzeum zaprasza artystów i wynalazców

Muzeum Energetyki i Techniki zaprasza artystów i wynalazców różnych dyscyplin do wystawiania w 2025 roku swoich prac w wyjątkowych przestrzeniach muzeum.

Muzeum mieści się w obiektach dziedzictwa przemysłowego – pomieszczeniach produkcyjnych pierwszej elektrowni w Wilnie. Dzięki autentycznej estetyce wyróżnia się spośród innych przestrzeni wystawienniczych stolicy. W tym roku otworzyło też nową przestrzeń – taras na dachu.

Artyści i wynalazcy mogą tu dokonywać nietypowych rozwiązań wystawienniczych. W muzeum swoje prace wystawiali litewscy artyści Ieva Juršėnaitė, Adomas Vasiliauskas, Gia Ram, Danas Aleksa, Gvidas Misiūnas, Imantas Selenis, Ignas Maldžiūnas, Agnė Kišonaitė, Algimantas Aleksandravičius, Inga Dinga, zagraniczni twórcy Özkan Bal, Alejandro Olarte i inni. Muzeum co roku

odkrywa coraz więcej młodych artystów studiujących różne dyscypliny artystyczne.

W muzeum mogą być ekspozycje zarówno indywidualne prace, a też organizowane wystawy zbiorowe i występy. Muzeum zapewnia bezpłatną przestrzeń i prezentację w mediach społecznościowych.

W bezpłatnym formularzu zgłoszeniowym należy podać szczegółowy opis pomysłu i koncepcji wystawy, materiał wizualny wystawy (zdjęcia, filmy, szkice itp.) oraz preferowaną datę i czas trwania wystawy. Minimalny czas trwania wystawy – 1 miesiąc. Zgłoszenia będą przyjmowane do 31 grudnia.

Przedstawiono wytyczne dotyczące modernizacji bloków mieszkalnych

W stołecznym samorządzie zaprezentowano mieszkańcom opracowane przez zespół architektów wytyczne dotyczące modernizacji bloków mieszkalnych. Propozycje dotyczących tych wytycznych można zgłaszać do 31 października.

Podczas prezentacji główna architektka miasta Laura Kairienė, kierowniczka organizacji pożytku publicznego „Atnaujinkime miestą” Eglė Randytė

i architekt z biura „2xJ” Vytautas Buinevičius przedstawili przegląd bieżących projektów renowacyjnych i podkreślili znaczenie renowacji starych budynków dla miasta i jego mieszkańców. Autorzy wytycznych podkreślili, że dwuczęściowe studium zrodziło się z chęci zapanowania nad chaotyczną renowacją budynków i pokazania, w jaki sposób można osiągnąć lepszą jakość bez dużego wpływu na koszty modernizacji.

W ilustrowanej publikacji w oparciu o konkretne przykłady opowiedziano historię budynków z czasów sowieckich i podkreślono brak integralności architektonicznej w procesie ich renowacji.

Dyrektor organizacji pożytku publicznego „Atnaujinkime miestą” E. Randytė powiedziała, że mieszkańcy często zwracają się do ekspertów ds. renowacji i projektantów o porady dotyczące wyglądu budynków. Pytają, co jest ładne, a co nie. Wytyczne dotyczące modernizacji bloków mieszkalnych miały na celu ukazanie perspektyw i szeroką gamę dostępnych środków architektonicznych.

Chociaż zaprojektowane i zbudowane w czasach sowieckich bloki mieszkalne na pierwszy rzut oka wyglądają podobnie, przy głębszej analizie widoczne są różnice wynikające z rozwoju budownictwa przemysłowego, inżynierii, możliwości technologicznych i ekonomicznych.

Główna architektka miasta zaznaczyła, że wytyczne to zasady, a nie sugestie konkretnych producentów. Wytyczne miały pokazać, o jakich elementach często zapominamy: rytmie okien, wejściach, szybach windowych, detalach architektonicznych. Jakie działania modernizacyjne są finansowane, a jakie można realizować poprzez udział w renowacji budynków z wykorzystaniem własnych środków.

§ Zapytaj, nie zbledzisz!

Porady prawne

Państwowa Inspekcja Pracy informuje, że w sprawach o zwolnienie z pracy, rozpatrywanych w komisji ds. sporów pracowniczych, pracownicy zazwyczaj nie zgadzają się ze zwolnieniem z pracy z inicjatywy pracodawcy z winy pracownika (art. 58 Kodeksu Pracy), tj. gdy pracownik w rażący sposób naruszył obowiązki pracownicze lub w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy powtórnie dopuszcza się tego samego obowiązku pracowniczego.

Irina Janukevičienė, kierowniczka Wydziału ds. Organizacji Pracy Komisji Sporów Pracowniczych Państwowej Inspekcji Pracy informuje, że w tym przypadku pracodawca rozwiązuje umowę o pracę bez wypowiedzenia i nie wypłaca pracownikowi żadnej odprawy, ale przed podjęciem decyzji o rozwiązaniu umowy o pracę pracodawca powinien poprosić pracownika o pisemne wyjaśnienie. „Zgodnie z opinią Sądu Kasacyjnego, celem żądania pisemnego wyjaśnienia jest zapewnienie pracodawcy pełnej informacji o naruszeniu przez pracownika obowiązków pracowniczych” – podkreśla kierowniczka wydziału.

Jeżeli pracodawca nie zażąda od pracownika pisemnego wyjaśnienia, ogranicza możliwość wyjaśnienia dla siebie i uwzględnienia wszystkich okoliczności istotnych dla podjęcia decyzji o rozwiązaniu umowy o pracę. Oprócz tego, naraża się na negatywne konsekwencje swojej decyzji, ponieważ pracownik, nie zgadzając się ze zwolnieniem i kwestionując je, może wskazywać na okoliczności, które nie pozwolą stwierdzić dokonania przez niego naruszeń”. Należy podkreślić, że to żądanie pracodawcy może być wyrażone zarówno w formie ustnej, jak też pisemnej, w przypadku jednak sporu co do realizacji tego żądania, obowiązek udowodnienia tego faktu spoczywa na pracodawcy.

I. Janukevičienė podkreśla i cieszy się, że najczęściej wynik spraw, które zostały przeniesione z komisji ds. sporów pracowniczych do sądów, zwykle jest taki sam.

Wilno: działają pierwsze punkty odcinkowego pomiaru prędkości

W Wilnie działają już pierwsze punkty odcinkowego pomiaru prędkości, w piątek, 18 października, poinformował stołeczny samorząd. Odtąd pomiary średniej prędkości dokonywane będą przy ul. Geležinio Vilko, ul. T. Narbuto i na Zachodniej Obwodnicy.

Mierniki będą rejestrować średnią prędkość jadących w obu kierunkach ul. Geležinio Vilko od tunelu przy sejmie do mostu przy parku Zakret (odcinki po 1,8 km), jadących w jednym kierunku ul. T. Narbuto od al. Laisvės w kierunku Zwierzynica (odcinek o długości 1,33 km) oraz jadących Zachodnią Obwodnicą od dzielnicy Zameczek do ul. Oslo (odcinek o długości 2,37 km).

Lokalizacje stacjonarnego odcinkowego pomiaru prędkości zostały wybrane po dokonaniu oceny tych odcinków dróg, na których dochodzi do największej liczby wypadków.

Jedno z urządzeń do odcinkowego pomiaru prędkości ma być przenośne. Jego lokalizacja będzie stale zmieniana.

Na ulicach pojawi się też 10 przenośnych imitacji fotoradarów, które zdaniem specjalistów, również skutecznie dyscyplinują kierowców.

Ogółem wybrano około 50 miejsc, w których zostaną zainstalowane. Wśród wybranych lokalizacji są m. in. ulice Šeimyniškių, A. Goštauto, Upės, Rinktinės, Kalvarijų, Žaliųjų ežerų, Paribio, Plytinės, Lentvario, jak też – al. Savanorių.

System pomiaru prędkości kosztował budżet miasta 422 tys. euro. Za tę kwotę nabyto 4 stacjonarne i 1 mobilne urządzenie odcinkowego pomiaru prędkości oraz 10 przenośnych imitacji fotoradarów.

Progniza pogody na tydzień

Czwartek 24 października	Piątek 25 października	Sobota 26 października	Niedziela 27 października	Poniedziałek 28 października	Wtorek 29 października	Środa 30 października
12°C	12°C	13°C	14°C	13°C	12°C	9°C
7°C	6°C	5°C	5°C	9°C	8°C	4°C
Księżyc: X 18		X 24		XI 01		XI 09
PEŁNIA		OSTATNIA KWADRA		NÓW		1 KWADRA

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 24 października

Dzień Narodów Zjednoczonych

Słońce: wsch. – 8.06, zach. – 17.58

Długość dnia – 9 godz. 52 min.

Jana, Marcina, Rafała, Walentyny

Piątek, 25 października

Dzień Konstytucji Litwy

Słońce: wsch. – 8.08, zach. – 17.56

Długość dnia – 9 godz. 48 min.

Darii, Ingi, Sambora, Tadeusza

Sobota, 26 października

Światowy Dzień Donacji i Transplantacji

Słońce: wsch. – 8.10, zach. – 17.54

Długość dnia – 9 godz. 44 min.

Amanda, Celiny, Damiana, Dymitra, Ewarysta, Lucjana

Niedziela, 27 października

(powrót na czas jesienny)

Światowy Dzień Kapłana

Dzień śmierci Witolda Wielkiego

Słońce: wsch. – 7.12, zach. – 16.52

Długość dnia – 9 godz. 40 min.

Iwony, Kapitoliny, Manfreda, Wincentego

Poniedziałek, 28 października

Światowy Dzień Animacji

Słońce: wsch. – 7.14, zach. – 16.50

Długość dnia – 9 godz. 35 min.

Abrahama, Fidelisa, Roderyka, Sabiny, Szymona, Tadeusza

Wtorek, 29 października

Słońce: wsch. – 7.16, zach. – 16.48

Długość dnia – 9 godz. 32 min.

Dalii, Jacka, Kajetana, Michała, Narcyza, Wioletty

Środa, 30 października

Słońce: wsch. – 7.18, zach. – 16.45

Długość dnia – 9 godz. 27 min.

Edmunda, Przemysława, Zenobii

24 PAŹDZIERNIKA

1722 – zmarł bp wileński i smoleński Konstanty Kazimierz Brzostowski, pisarz wielki litewski, w 1713 założyciel wspólnoty rochitów w Wilnie (ur. 1644); koronował obraz Matki Boskiej Trockiej, wprowadził do Wilna pijarów.

1997 – w Moskwie prezydenci Borys Jelcyń i Algirdas Brazauskas podpisali rosyjsko-litewski układ graniczny.

25 PAŹDZIERNIKA

732 – wojska frankijskie (major-dom królestwa Karol Młot) rozbiły armię arabską (emir Al-Andalus Abd ar-Rahman – zginął) w bitwie pod Poitiers (Tours); powstrzymano podbój Europy przez Arabów.

26 PAŹDZIERNIKA

1842 – urodził się Wasilij Wieszczagin, rosyjski malarz-batalista (*Apoteoza wojny*) (zm. 1904).

27 PAŹDZIERNIKA

1922 – rozpoczął się faszystowski zamach stanu (Marsz na Rzym) z udziałem 25 tys. Czarnych Koszul. 29 X Benito Mussolini otrzymał od króla misję utworzenia rządu.

– urodził się Michel Louis Edmond Galabru, francuski aktor (komendant z *Żandarma...*), reżyser, scenarzysta (zm. 2016).

1962 – Czarna Sobota – świat był o krok od globalnej wojny jądrowej. Nad Kubą zestrzelono amerykański U-2, zginął pilot Rudolf Anderson (jedyna ofiara kryzysu

kubańskiego). 2. oficer radzieckiej łodzi podwodnej B-59 W. Archipow zablokował decyzję o wystrzeleniu torpedy z głowicą nuklearną.

1972 – po wyczerpaniu gazu służącego do sterowania zakończyła się misja *Marinera 9*, stała się satelitą Marsa – 1. sztuczny satelita innej planety.

28 PAŹDZIERNIKA

1892 – E. Reynaud z wynalezionym w 1877 praksinoskopem przedstawił w paryskim Musée Grevin pierwsze ruchome obrazy rysunkowe *Świetlne pantomimy*.

1972 – został oblatany samolot dalekiego zasięgu Airbus A300, pierwsze dzieło nowo powstałego europejskiego konsorcjum Airbus.

29 PAŹDZIERNIKA

1922 – urodził się Aleksandr Zinowiew, rosyjski filozof, wydalony z ZSRR w 1978 (*Denne wyżyny, Świetlana przyszłość*) (zm. 2006); autor terminu *homo sovieticus*.

2012 – Polska splanowała Klubowi Londyńskiemu ostatnią ratę (297 mln dolarów) zadłużenia zagranicznego, zaciągniętego przez E. Gierka.

30 PAŹDZIERNIKA

1912 – Tadeusz Wróblewski w Wilnie otworzył podwoje swojej biblioteki (ob. Biblioteka LAN im. Wróblewskich).

1937 – urodził się Claude Lelouch, francuski reżyser (*Kobieta i mężczyzna* – Oscar, Złota Palma).

Wl. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Książka wypożyczona 113 lat temu wróciła do szkolnej biblioteki

Egzemplarz poezji Lorda Byrona jest prawdopodobnie najdłużej przytrzymaną w historii książką, która ostatecznie została zwrócona tam, gdzie jej właściwe miejsce.

Książkę w niebieskiej oprawie, jeszcze przed pierwszą wojną światową, wypożyczył uczeń szkoły St. Bees w latach 1902-1911 Leonard Ewbank. To jego imię i nazwisko z datą 25 września 1911 r. jest zapisane na pustej karcie wewnątrz. Książka została odnaleziona przez anonimowego mężczyznę w Carmarthenshire w południowej Walii. Uznał on, że egzemplarz poezji Byrona należy zwrócić do prawowitego właściciela.

Urodzony w 1893 r. Ewbank, który po skończeniu szkoły rozpoczął studia w Queen's College w Oksfordzie, nie zdążył oddać po-

zyczonego egzemplarza, bo zginął 23 lutego 1916 r. od postrzału w głowę w bitwie pod belgijskim

Ypres podczas pierwszej wojny światowej.

Pomimo słabego wzroku został zwerbowany do 15. Pułku Granicznego. Jego grób, razem z miejscami pochówku 2436 innych żołnierzy, znajduje się na cmentarzu Railway Dugouts w Ypres.

Słynna 430-letnia szkoła

St Bees to 430-letnia koedukacyjna szkoła z internatem, w której nauka kosztuje pomiędzy 16 000 a 40 000 funtów rocznie. Jednym z wielu jej słynnych absolwentów jest m.in. angielski aktor komediowy Rowan Atkinson.

– To niesamowite, że część dziedzictwa wróciła do St Bees po tych wszystkich latach – powiedział w rozmowie z BBC dyrektor placówki Andrew Keep i dodał, że historia byłego ucznia może być „inspiracją” dla tych współczesnych.

Leonard Ewbank jest wymieniony na tablicy pamiątkowej szkoły jako „Anglik, odważny, uczciwy i lojalny”.

Dziennik „Guardian” zauważa, że to nie pierwsza przytrzymana wiele dekad książka, ale niewykluczone, że jedyna oddana po tak długim czasie. I przypomina historię z Finlandii, gdzie lokalne wydanie powieści „Uchodźcy” Arthura Conan Doyle'a zostało przytrzymane na 84 lata ze względu na sowiecką inwazję na kraj z 26 grudnia 1939 r.

– Zwrócenie książki mogło nie być wówczas priorytetem dla wypożyczającej osoby – zażartowała Heini Strand z biblioteki głównej w Helsinkach – Oodi.

Na podst. TVP Info, THE GUARDIAN, BBC

Fot. The Granger Collection/Alamy

ŚMIECH NA ZDROWIE

Przychodzi Helena do lekarza z Marianem. Lekarz obejrzał go i mówi:

- Pani mąż cierpi na rozstrój nerwowy. Potrzebny mu spokój.
- No widzi pan! Ja mu to przecież powtarzam przynajmniej sto razy dziennie...

Na sklep napada złodziej. Wchodzi, widzi tam starą babę i mówi:

- Dawaj kasę!
- Spokojnie. Jaką? Grycaną czy jęcimienną?

Żona pyta męża:
- Kochanie, a jakbym była niewidoma, to kochałbyś mnie?

- Tak - odpowiada mąż.
Po chwili przerwy:
- A jakbym była kulawa, to kochałbyś mnie?

- Tak.
Po chwili przerwy:
- A jakbym była niema, to kochałbyś mnie?

- Noo wtedy to bym chyba oszalał z miłości!

Przychodzi facet do sklepu i mówi:

- Poproszę okulary.
- Do czego?
- Do widzenia.
- Do widzenia.

- Niepotrzebnie kręcisz nosem. Ten bigos jest całkiem dobry.

- Może i jest dobry, ale większość ludzi bierze do kina popcorn.

- Po co we francuskich czołgach lusterka wsteczne?

- Żeby widzieć pole bitwy

◆ ◆ ◆ ◆

Gdybyś na koniec lockdownu miał do wyboru: wieczór z kolegami na steka i piwo albo tydzień z żoną na Teneryfie to co byś wybrał?

- a: dobrze wysmażony
b: średni wysmażony
c: krwisty

◆ ◆ ◆ ◆
Facet w przedziale dłuższą chwilę przygląda się intensywnie towarzyszowi podróży, wreszcie stwierdza:

- Wie pan, gdyby nie wąsy, wyglądałbyś pan wypisz wymaluj jak moja żona!

- Przecież ja nie mam wąsów!
- Ona ma...

◆ ◆ ◆ ◆
Myśliwy do myśliwego:
- Wiesz, zabiłem swojego psa.
- Wściekły był?

- No, zachwycony to on nie był.

◆ ◆ ◆ ◆
- Jaka jest różnica między do-brym sąsiadem, a dobrą sąsiadką?
- Dobry sąsiad pożyczycy, a dobra sąsiadka da.

◆ ◆ ◆ ◆
Trzech młodych Rosjan pije wódkę i rozmawia o planach na życie.

- Ja uczę się angielskiego, chcę wyjechać do USA.

- Ja uczę się niemieckiego, chcę wyjechać do Niemiec

- A ja uczę się chińskiego, chcę zostać w Rosji.

◆ ◆ ◆ ◆
Rozmawiają dwie przyjaciółki:
- Wiesz, mój Romek prawie mi się wczoraj oświadczył

- Jak to prawie?

- No tak na 50 proc.

- Czemu na 50 proc.?

- Zapytał: Wyjdiesz?

9 771648 531003